

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ก่อนที่ราชอาณาจักรไทยจะมีรัฐธรรมนูญนั้นราชอาณาจักรไทยมีระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นระบอบการปกครอง ต่อมาเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 นั้น ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ไทยเชิงการเมืองการปกครอง เมื่อคณะราษฎร ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการสายทหารบก ทหารเรือ และสายพลเรือน จำนวน 99 คน โดยมีพระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นหัวหน้า ได้ร่วมกันทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศจากพระมหากษัตริย์เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย อันมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2557 : ออนไลน์)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายลำดับศักดิ์สูงสุดแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายอื่นใดจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญไม่ได้ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ ซึ่งตั้งแต่ปีพ.ศ. 2475 ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแล้วทั้งสิ้น 19 ฉบับ อันแสดงให้เห็นถึงความขาดเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ส่วนระบอบประชาธิปไตยหมายถึงระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ โดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ และหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องแห่งกฎหมาย ผู้ปกครองประเทศที่มาจากกาเลือกตั้งของประชาชน เป็นเพียงตัวแทนที่ได้รับมอบอำนาจให้ใช้อำนาจอธิปไตยแทนประชาชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีสาระสำคัญในการคุ้มครอง ส่งเสริม ขยายสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน ลดการผูกขาดอำนาจรัฐและเพิ่มอำนาจให้แก่ประชาชน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง นับได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นรูปแบบหนึ่งตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน โดยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาประชาธิปไตยในประเทศนั้นๆ ซึ่งรัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเมือง โดยต้องให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการปกครองตนเองตามหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเริ่มได้ตั้งแต่การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ การใช้สิทธิถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการนิติบัญญัติ การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงหรือการตรวจสอบทางการเมือง รวมทั้งมีสิทธิรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

โดยวิธีประชาพิจารณ์ สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ และสิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้นจึงถือได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นรากฐาน ที่สำคัญในการปกครองระบอบประชาธิปไตย หากประชาชนมีความสนใจ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนร่วมทางการเมือง ก็จะส่งผลให้การปฏิรูปทางการเมืองของประเทศมีประสิทธิภาพทั้งด้านทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังได้เพิ่มช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชน คือเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน สามารถเข้าชื่อเพื่อเสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ ซึ่งถือเป็นการเสริมสร้างบทบาทของประชาชนให้สอดคล้องกับระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 19 จัดร่างโดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ คณะผู้ยึดอำนาจการปกครองหลังรัฐประหาร เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ซึ่งมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้า ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 131 ตอนที่ 55 ก ณ วันที่ 22 กรกฎาคม 2557 มี 48 มาตรา โดยหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ รัฐธรรมนูญชั่วคราวนี้เปิดทางให้สถาปนาสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อใช้อำนาจนิติบัญญัติ คณะรัฐมนตรีชั่วคราวเพื่อรับผิดชอบการบริหารราชการแผ่นดิน สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างกว้างขวางและอนุมัติร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ทว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้ระบุกรอบเวลาที่แน่นอนสำหรับงานเหล่านี้

แม้รัฐธรรมนูญจะรับรองว่าประเทศไทยเป็นรัฐประชาธิปไตยและประชาชนเป็นองค์อธิปัตย์ แต่รัฐธรรมนูญนี้ก็นิรโทษกรรมสำหรับการกระทำทั้งสิ้นของทหารในอดีตและอนาคตเกี่ยวกับรัฐประหาร และให้ คสช. มีอำนาจล้นพ้นซึ่งสามารถออกคำสั่งใด ๆ เพื่อการปฏิรูปหรือความมั่นคง และคำสั่งเหล่านั้นถือว่าชอบด้วยกฎหมาย

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลาย ปีที่ 4-6 เป็นเยาวชนซึ่งจะเติบโตในอนาคต ซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งเมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ การสร้างให้เกิดองค์ความรู้จริงเกี่ยวกับวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตลอดจนการมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จะทำให้รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. เพื่อศึกษากระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้แก่เด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาการถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1.ด้านวิชาการ ทำให้เยาวชนเกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ เกิดจากการผสมผสานระหว่าง การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพ ชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต“การศึกษาตลอดชีวิต”

2. ด้านนโยบาย สนองพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

3.ด้านสังคมและชุมชน สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตลอดจน รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศไทย

ขอบเขตการวิจัย

มุ่งประเด็นศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด จันทบุรีเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเสนอแนะของการเสริมสร้างองค์ความรู้ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้แก่เด็กมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี และ การถ่ายโอนความรู้และใช้ประโยชน์จากองค์ความรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอขลุง จันทบุรี

นิยามศัพท์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมายถึง เป็นกฎหมายสูงสุดว่าด้วยการจัดระเบียบการปกครอง ประเทศ สำหรับประเทศไทย นับจาก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทาน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขและประกาศใช้รัฐธรรมนูญและธรรมนูญการปกครองอีกหลายฉบับ เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์บ้านเมืองที่ผันแปรเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย บรรดา รัฐธรรมนูญและธรรมนูญการปกครองที่มีมาทุกฉบับ มีสาระสำคัญเหมือนกัน ที่ยึดมั่นในหลักการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจอธิปไตยทาง รัฐสภาทรงใช้อำนาจบริหารทางคณะรัฐมนตรี และทรงใช้อำนาจตุลาการทางศาล จะมีเนื้อหาแตกต่างกันก็แต่เฉพาะในเรื่องสถานภาพของรัฐสภาและสัมพันธ์ภาพระหว่างอำนาจนิติบัญญัติกับอำนาจ บริหาร เพื่อให้เหมาะสมกับภาวการณ์ของบ้านเมืองในขณะนั้น ๆ

ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์

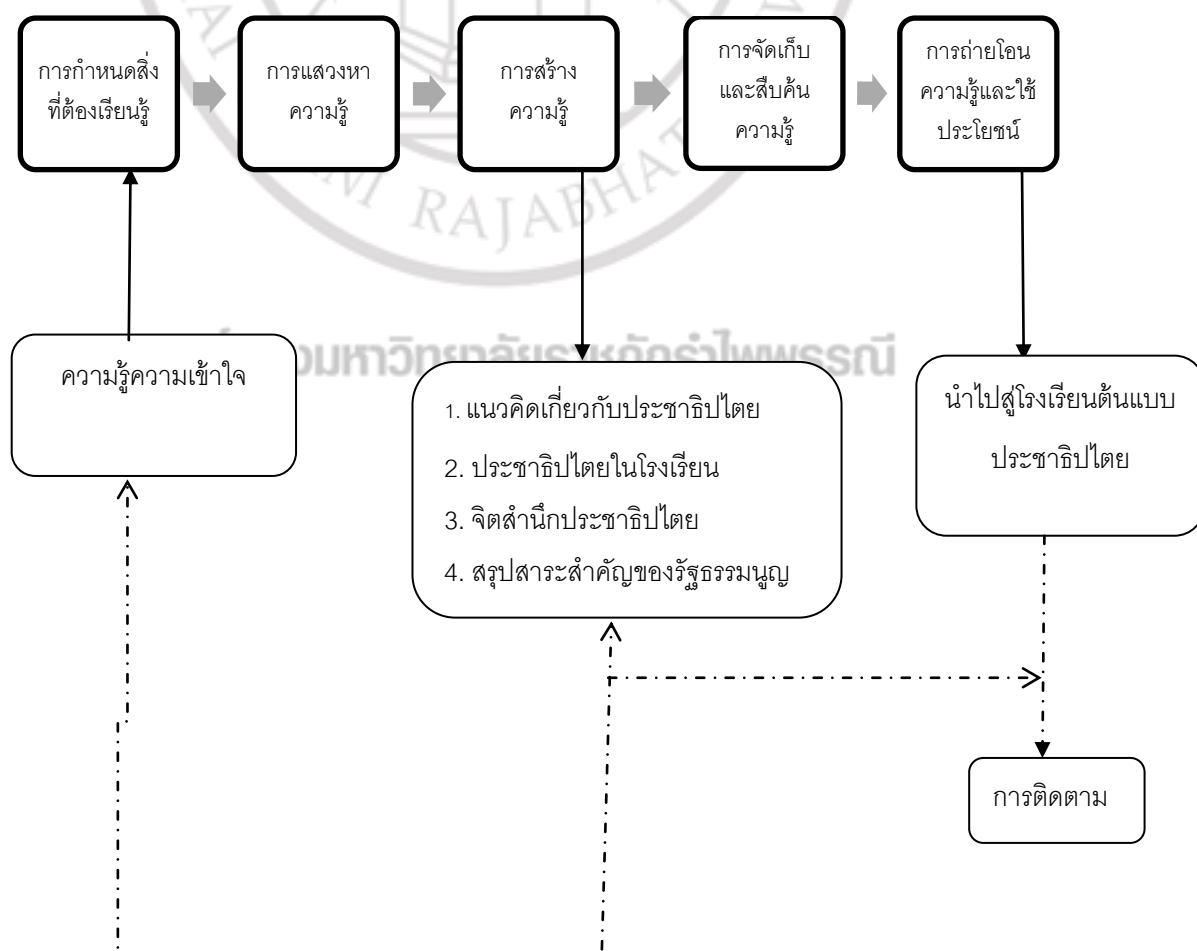
การส่งเสริมองค์ความรู้ หมายถึง การส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์

การจัดการความรู้ (KM = Knowledge Management) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถ เข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดจันทบุรี หมายถึง นักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมปีที่ 4-6 ที่ตั้งในเขตพื้นที่จังหวัดจันทบุรี จำนวน 7 โรงเรียนได้แก่

- (1) โรงเรียนขลุ่ยรัชดาภิเษก
- (2) โรงเรียนศรียานุสรณ์
- (3) โรงเรียนมะขามสรรเสริญ
- (4) โรงเรียนแก่งหางแมว
- (5) โรงเรียนคิชฌุกวิทยาคม
- (6) โรงเรียนสอยดาววิทยาคม
- (7) โรงเรียนนายายอามวิทยาคม

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ข้อมูลย้อนกลับ (feedback)

สมมติฐานการวิจัย

คะแนนทดสอบก่อนและหลังมีความแตกต่างกัน ทั้ง 7 โรงเรียน

- (1) โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก
- (2) โรงเรียนศรียานุสรณ์
- (3) โรงเรียนมะขามสรรเสริญ
- (4) โรงเรียนแก่งหางแมว
- (5) โรงเรียนศิษุภวิทยาคม
- (6) โรงเรียนสอยดาววิทยาคม
- (7) โรงเรียนนายายอามวิทยาคม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี